

overfor Folkehøiskolerne, men han glemte vistnok, at denne Tanke, da den først kom frem og først blev kaldt tillive, maatte kæmpe meget stærkt, netop mod Mistkjendelse fra den lærde Dannelses Side. Man sagde dengang: Er der Nogen, som nogetsteds har set, tænkt eller talt om at oprette noget Saadant i de store Verdensriger, i Tydskland, Frankrig, Ægypten eller China og hos andre store Folk, hvorfra Kulturen er kommet og maa komme til os? Gaaft vist ikke. Men nu, da disse Skoler have kæmpet sig frem til levende Virksomhed, nu da de ere til, om end i deres Begyndelse og i stor Skrøbelighed, saa have de ikke alene her blandt os vundet Anerkjendelse for, at de ere til Gavn for Folkets Udvikling, men de have tillige tildraget sig Opmærksomhed i mange andre Lande udover vore Grændser, og vi have jo endogsaa i den allerfjerdte Tid hørt en Røst fra et fjernt Land udtale sig anerkjendende derom og anbefale Folket der at optage denne Tanke. Og skulde der ikke netop i en Tid som denne være Anledning til at overveie lidt alvorlig, hvortil den berømte, store europæiske Kulturs Strømning har ført hen hos de Stormagter, som særlig have været ansete for Bærere af Dplysning og Dannelse, hvad Frugt den har baaret baade hos den Besettede og hos Seierherren? Har man ikke længe nok vist os hen til at ffue mod Syd og Vest for at se Stjernen blinke, som skulde vise os hvorfra Frelsen skulde gaa ud til Verden og til os, sagt os, at den blinkede snart over de tydske Høiskoler og snart over de franske Dannelsesanstalter? Mon ikke de, som maasse alvorligt have troet paa og anbefalet os at tro paa, at den skulde komme dervfra, med nogen Mismod nu har maattet vende sig dervfra? Er det ikke i en saadan Stund forklarligt, at man tager en Tanke som denne frem og kommer til at pønsse paa, om der ikke hos os paa vor egen Folkegrund kunde aabnes Kilder, som havde Kraft til at vedbevæge og styrke og oplive vort eget Landsliv? Det er dog mærkværdigt, at man taler om et Forslag som dette, der jo slet ikke gaar ud paa at fortrænge den almene menneskelige Dannelse, som man kalder det, men kun paa at skaffe ogsaa det Nordiske og vort eget en lille Plads for at forsøge

paa, om det virkelig ikke skulde være istand til at arbejde sig frem som Grundlag for en virkelig Dannelse, taler, som om det var et Forsøg paa at kaste hele den Kultur overbord, som hidtil har baaret vort aandelige Liv; udtale ikke de Herrer, derved den største Mistillid til det, som de anprise som det Største og Bedste. Det Brud, som er tilstede mellem vor lærde Dannelse og vort Folkeliv, vil aabenbare sig mere og mere og vil virke mere og mere uheldigt, jo mere en folkelig Dannelse paa Mødermaalets Grund udbreides og gjør sig gjældende i det menige Folk, og det er sandelig paa Tide at tænke paa, om man ikke kan føre den høiere Dannelse ind i et Spor, hvor alle gode Kræfter i Folket kunne mødes paa et fælles Grundlag, hvad enten de saa siden gaa den ene eller den anden Vej, hvad enten de ville tilegne sig den høiere Landsudvikling ved egentlig lærd Dannelse, eller de ville og maa hjælpe sig med det Mindre. Maaft er det Forslag, som her foreligger, ikke istand til at fyldestgjøre dette Formaal, men dette forhindrer mig ikke fra at sige: Her er taget Sigte paa det rette Formaal, som dette staar for mig, nemlig med alle Kræfter at virke til, at al vor Dannelse, høi eller lav, kommer til at bygges paa vor egen Folkegrund; kun derved arbejde vi med Held paa vort Fædrelands Fremtid. Kan dette Forslag ikke fyldestgjøre dette Formaal, saa blæs det bort som Auner, dersom det er saa let, og hvis de ærede Herrer virkelig have et spirende og nærende Korn at give os istedetfor Aunerne, saa skal jeg følge dem og takke dem, men indtil da følger og takker jeg den ærede Ordfører og de Mænd, som sammen med ham have vist, at de dog have en alvorlig Villie til at gjøre et Skridt henimod, hvad det ærede Medlem for Bornholm Amts 1ste Valgkreds (København) saa smukt og skjønt sagde igaar: at føre vore nationale Følelser og Tanker over fra de blotte Sdeers til Virkelighedens Land.

C. B. Ninesstad: Det meget smukke Foredrag, vi nu hørte, havde omtrent Alt, hvad et Foredrag skal have med Undtagelse af een Ting, hvorpaa jeg for min Person sætter stor Pris i et Foredrag, nemlig Bevis for,